

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2026/3568-S.26.5141
BAŞVURU NO : 2025/17359
KARAR TARİHİ : 05/03/2026

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN : [REDACTED], TCKN [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
[REDACTED]
BAŞVURUYA KONU İDARE : MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
BAŞVURUNUN KONUSU : Sağlık sorunları nedeniyle açık öğretim lisesine geçiş yapan çocuğunun bursunun kesilmesine itiraz hakkındadır.
BAŞVURU TARİHİ : 24/09/2025

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran, oğlu [REDACTED]'nın hazırlık, 9. ve 10. Sınıf eğitimlerine [REDACTED] Sosyal Bilimler Lisesinde devam ettiğini, bu okulun evlerine uzak olduğunu, 11. sınıfın ilk döneminde daha yakın konumda olan [REDACTED] Anadolu Lisesine devam ettiğini, akabinde sık enfeksiyon gibi sağlık gerekçesi ile açık liseye almak zorunda kaldığını, bu gerekçe ile bursunun kesildiğini, sağlık sebebiyle mecburen açık liseye geçmiş olmasının burs desteğini kaybetmemesi gerektiği kanaatinde olduğunu, yönetmelikte bu özel durum için bir istisna bulunmadığını, bu durumun eşitlik ve hakkaniyet ilkesine aykırı olduğunu belirterek bursun devam ettirilmesini, geriye dönük burslarının ödenmesini, benzer mağduriyetlerin giderilmesi için gerekli inceleme ve düzenlemelerin yapılmasını talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'ne [REDACTED] sayılı yazısında, öğrencinin 25 Nisan 2021 tarihinde sınava girdiğini, Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmî Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliğinin 22. Maddesinin 2. bendi kapsamında 01/10/2025 tarihi itibarı ile burs almaya başladığını,

3. İlgili yönetmeliğin 18. maddesinin 5. Fıkrasının (d) bendi kapsamında açık öğretim kurumlarına geçiş yaptığı gerekçesiyle öğrencinin bursunun otomatik olarak kesildiğini,

4. Öğrencinin bursu kazandığı tarihte Ankara İli [REDACTED] İlçesi [REDACTED] Sosyal Bilimler Lisesi öğrencisi, akabinde ise Ankara İli [REDACTED] İlçesi [REDACTED] Anadolu Lisesi öğrencisi olduğunu,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

5. Şikayete konu işlemin mevzuatla düzenlenen hükümlere göre yapıldığını, ilgili yönetmeliğin “Bursluluktan parasız yatılılığa, parasız yatılılıktan bursluluğa geçişler” başlıklı 16. maddesinin 1. fıkrası ve 4. fıkrası hükümleri gereğince işlem tesis edilmediğini, özellikleri belirtilen raporun alınarak gerekli başvurunun okul müdürlüğüne yapılmadığını belirtmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın; “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74’üncü maddesinin dördüncü ve beşinci fıkrasında; “Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.”, ‘Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi’ başlıklı 42’nci maddesinde, “Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tesbit edilir ve düzenlenir. ... Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.”

7. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun “Kurumun görevi” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasında; “Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”,

8. 2684 sayılı İlköğretim ve Ortaöğretimde Parasız Yatılı veya Burslu Öğrenci Okutma ve Bunlara Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin Kanunun ‘Parasız yatılı veya burslu öğrenciliğin sona ermesi’ başlıklı 11’inci maddesinde, “Aşağıdaki hallerde parasız yatılı veya burslu okuma hakkı sona erer: a) İlköğretim kurumlarının birinci ve ikinci kademesi ile ortaöğretim kurumlarındaki öğrenimlerinin her birinde bir defadan fazla bir üst sınıfa devam etme hakkını kazanamamak. b) Taksirli suçlar ile kabahat nevinden olanlar hariç olmak üzere ertelenmiş olsa dahi bir suçtan dolayı mahkum olmak. c) Bir öğretim yılı veya daha fazla okul ile ilişkisini kesen disiplin cezası almış olmak. d) Milli Eğitim Bakanlığınca kabul edilebilir bir mazerete dayanmaksızın kendiliğinden öğrenimini terk ederek okuldan ayrılmak. e) Parasız yatılı veya burslu okumaktan vazgeçmek.”, ‘Yönetmelik’ başlıklı 14’üncü maddesinde, “İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarının parasız yatılı veya burslu olarak alınacak öğrencilerde aranacak şartlara; seçme - sıralama sınavlarına; kontenjanların tespiti ile dağıtımına; parasız yatılı öğrencilikten burslu öğrenciliğe, burslu öğrencilikten parasız yatılı öğrenciliğe geçirilmeye; sosyal yardımlara; parasız yatılı veya burslu öğrenciliğin sona ermesine; parasız yatılı veya burslu öğrencilerin bir okuldan başka bir okula nakillerine ilişkin hususlarla bu Kanunun uygulanmasına ilişkin diğer hususlar, Cumhurbaşkanınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”,

9. 25.11.2016 tarihli ve 29899 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliğinin ‘Bursun devamı ve kesilmesi’ başlıklı 18’inci maddesinde, “(Değişik madde: 06.06.2024 - 8625 s. CB. Kararı/14. md.) ... (5) Aşağıdaki öğrencilerin bursluluğu okul müdürlüklerince sona erdirilir: d) Açık öğretim kurumlarına geçiş yapanlar.” hükümlerine yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ ÖZCAN YILDIZ’IN KAMU BAŞDENETÇİSİNE ÖNERİSİ

10. Kamu Denetçisi tarafından dosya kapsamında yapılan değerlendirme neticesinde, başvuru konusuna ilişkin “Tavsiye Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

11. Başvuran, sağlık sorunu gerekçesiyle açık öğretim lisesinde eğitimine devam eden öğrencinin bursunun kesilmesine itiraz etmekten ilgili idare işlemin mevzuat hükümleri doğrultusunda yapıldığını belirtmektedir.

12. Yapılan bir çalışmada üniversite sınavına katılan açık öğretim lisesi kaynaklı öğrenci sayısındaki artışın genel öğrenci sayısındaki artışla izah edilemeyeceği, bu durumun, örgün eğitim çağındaki öğrencilerin okullarını terk ederek açık öğretim liselerine yöneldiklerine dair önemli bir gösterge olarak kabul edilebileceği, açık öğretim lisesinin özellikle üniversite sınavına hazırlanan öğrenciler için stratejik bir manevra alanı olarak görüldüğü, bu yoğun geçişin, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından önüne geçilmesi gereken bir durum olarak görüldüğü, farklı iki eğitim modeli olan örgün eğitim ve açık öğretim lisesinin kendine özgü üstün ve zayıf yönleri bulunduğu vurgulanmıştır (Örgün eğitimden açık öğretim lisesine stratejik geçiş: Öğrenci ve veli algıları üzerine bir durum çalışması, Dr. Uğur ÖZALP, Dr. Rıza AKKAYA, Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi-AUAd 2026, Cilt 12, Sayı 1, 53-111 (ISSN 2149-2360, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/5542028>)

13. Yine gerek velilerin gerekse öğrencilerin açık liseye geçişi düşünme sebeplerinin temelinde merkezî üniversite sınavına daha iyi hazırlanma isteği yattığı belirtilmektedir (Örgün eğitimden açık liseye geçiş nedenleri: Bir durum çalışması, Ertuğ CAN, Alper SAKALLI, Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi-AUAd 2023, Cilt 9, Sayı 1, 194-237 (ISSN 2149-2360, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2811265>)

14. Somut olayda ise açık öğretim lisesine geçiş gerekçesi olarak sağlık durumu ön plana çıkmaktadır. Başvuran tarafından gönderilen Hacettepe Üniversitesinin 09.03.2017 tarihli yazısında öğrenci hakkında ‘Göz malign neoplazmı’ tanısı konulduğu ve öğrencinin pediatrik onkoloji ve göz hastalıkları birimlerinde periyodik olarak muayenelerinin devam ettiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte veli tarafından Ankara İli [REDACTED] İlçesi [REDACTED] Sosyal Bilimler Lisesi için okula ulaşım zorluğu, öğrencinin dayanaklılık durumu ve işyerine yakınlığı nedenleriyle Ankara İli [REDACTED] İlçesi [REDACTED] Anadolu Lisesi’ne geçiş yapmalarına rağmen örgün eğitimin sürekliliğini sağlayamadıklarını vurgulanmaktadır.

15. Anayasamıza göre temel hak ve hürriyetlerin, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabileceği, 2684 sayılı İlköğretim ve Ortaöğretimde Parasız Yatılı veya Burslu Öğrenci Okutma ve Bunlara Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin Kanunun ‘Parasız yatılı veya burslu öğrenciliğin sona ermesi’ başlıklı 11’inci maddesinde açık öğretim lisesine geçişin burslu okuma hakkını sona erdiren neden olarak düzenlenmediği, bununla birlikte beş durumun sınırlı olarak sayıldığı, kanuni düzenlemenin genel ilkeleri ortaya koyan veya çerçeve çizen bir düzenleme olmadığı ve sınırlı olarak sayılma durumu dikkate alındığında ilgili Kanunun ‘Yönetmelik’ başlıklı 14’üncü maddesinde düzenlenen parasız yatılı veya burslu öğrenciliğin sona ermesine ilişkin hususların yönetmelikle düzenleneceği hükmüne dayanılarak uygulamanın genişletilemeyeceği,

16. Kaldı ki Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliğinin ‘Bursun devamı ve kesilmesi’ başlıklı 18’inci maddesinin 06.06.2024 tarih ve 32568 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 8625 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 14. maddesiyle değiştirildiği, değişiklik öncesi de açık öğretim lisesine geçişin burs kesilmesine engel durumlardan sayılmadığı, yapılan değişikliğin arka planında yukarıda yer verilen açık öğretim liselerine yoğun geçişin olduğu değerlendirilmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

17. Kamu Denetçiliği Kurumu, Anayasa Mahkemesi kararlarına atıf yaparak verilen disiplin cezası nedeniyle eğitim hakkına yapılan müdahalenin sadece bir yönetmelik hükmüne dayandığı, dolayısıyla ortaöğretim öğrencilerinin hangi somut fiil ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını yeterli açıklıkta ve kesinlikte öngörebilmelerine imkân tanıyan bir kanun hükmünün bulunmadığı ve bu itibarla, başvurunun eğitim hakkına yapılan müdahalenin kanuni dayanağının olmadığı sonucuna ulaşmış ve Anayasa'nın 42'nci maddesinde güvence altına alınan eğitim hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir (2025/7165 sayılı ve 02/10/2025 tarihli Tavsiye Kararı).

18. Kurumumuzca yapılan değerlendirmede, açık öğretim lisesinin de bir uzaktan eğitim modeli olduğu, başvuranın eğitimine devam ettiği, burs alma şartlarını taşıyan başvuranın açık öğretim lisesine geçtiği gerekçesi ile bursunun kesilmesinin üst normlara aykırılık taşıdığı ve hukuka aykırı olduğu tespit edilmiştir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

19. İyi yönetim ilkelerine 28.03.2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinde yer verilmiş olup; İdarenin, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi ilkelerine uymadığı tespit edildiğinden bahse konu ilkeye uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

20. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 21'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu Tavsiye Kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde idare tarafından herhangi bir eylem ya da işlem tesis edilmezse (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup görevli ve yetkili mahkemede yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle; **BAŞVURUNUN KABULÜNE,**

Sağlık sorunları gerekçesi ile açık öğretim lisesine geçiş yapan öğrencinin bursunun devam etmesi ve benzer mağduriyetlerin yaşanmaması için mevzuat hükümlerinin uyumlaştırılması hususunda **MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca; ilgili idare tarafından bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın **BAŞVURANA** ve **MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisiince karar verildi.

Mehmet AKARCA
Kamu Başdenetçisi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.